

EN SKATTKARTA FÖR DIN DATOR

23 hemliga funktioner du kan hitta i Windows

Många användare skrapar bara på ytan i Windows och upptäcker en bråkdel av de verktyg och funktioner som operativsystemet har att erbjuda. Det ska vi ändra på här.

Journalist
Niklas Ernst

Tänk dig att du en dag rensar ut en gammal låda och plötsligt hittar en dammig karta. Den ser ut som en detaljerad planritning över ditt hus, men med en stor skillnad: nere i hörnet finns en dörr som du aldrig har lagt märke till förut. En källarnedgång, gömd bakom bokhyllan eller tapeten, som leder till något som du aldrig visste fanns.

Du öppnar dörren och smyger försiktigt ner för trappan. Rummet är fyllt av märkliga maskiner, verktyg och prylar som du genast börjar undersöka och utforska. Allt har funnits under dina fötter hela tiden, du har bara inte känt till det. Det är precis samma sak

med Windows. Du använder det varje dag för mejl, ordbehandling, foton, internet och samma gamla vanliga rutiner. Men Windows är mycket mer än vad du ser på ytan.

De dolda skatterna

Operativsystemet har mängder av olika funktioner och verktyg som döljer sig i menyer, genvägar och inställningar som du sällan besöker eller känner till.

Vissa sparar tid åt dig. Andra gör att skärmen blir mer behaglig för ögonen. Somliga rensar upp bland dina filer helt automatiskt, medan andra låter dig arbeta snabbare och effektivare utan att du behöver köpa extra program eller installera mystiska tillägg.

Problemet är att ingen berättar att dessa verktyg och funktioner finns. Microsoft pratar aldrig om

dem och Windows levereras inte med en manual, så du får klara dig själv om du inte får hjälp. Det är där den här guiden kommer in som en nyupptäckt skattkarta till den hemliga källaren i din dators operativsystem.

Här visar dig 23 användbara och kanske lite överraskande verktyg som redan finns på din dator. Du behöver bara veta hur och var du hittar dem. Så plocka fram ficklampan, rikta blicken mot källaren och följ kartan. Det finns mycket att upptäcka.

Fungerar funktionerna på min dator?

De mesta av det vi visar i den här guiden fungerar i både Windows 10 och Windows 11. En del av funktionerna är bara tillgängliga i Windows 11, men dessa är tydligt märkta så att du lätt ska kunna se vilka det är.

Snabb tillgång till dina favoritprogram

Om du har dina favoritprogram fästa i aktivitetsfältet kan du öppna dem snabbt utan att använda musen genom att använda tangentbordet istället. Detta är särskilt användbart om du redan brukar använda kortkommandon och vill undvika att klicka runt och använda musen mer än nödvändigt.

Tryck på **Windows**-tangenten + en siffra för att öppna motsvarande program i aktivitetsfältet, räknat från vänster. Vill du öppna Chrome här ska du trycka på **Windows + 5**.

2

Kortkommando till alla dina öppna program

Du behöver inte längre högerklicka på aktivitetsfältet för att öppna Aktivitetshanteraren. Det finns ett kortkommando som snabbt visar vad din dator arbetar med, och där du kan stänga program, kontrollera minnet och se vad som startar upp med din dator.

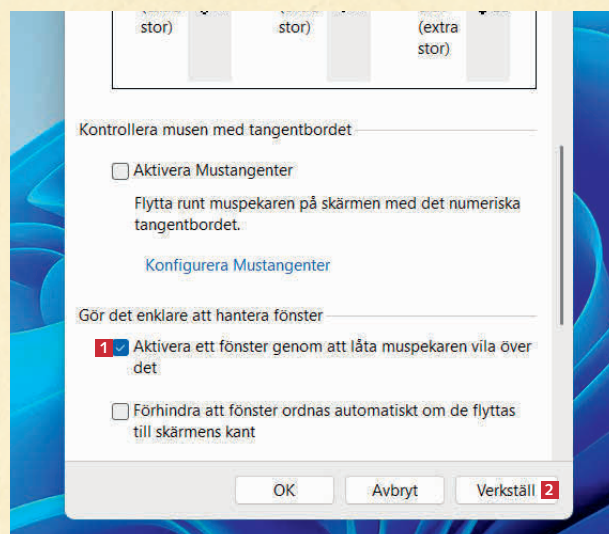

Tryck **Ctrl + Shift + Esc** för att gå direkt till Aktivitetshanteraren där du kan se vad datorn arbetar med.

4

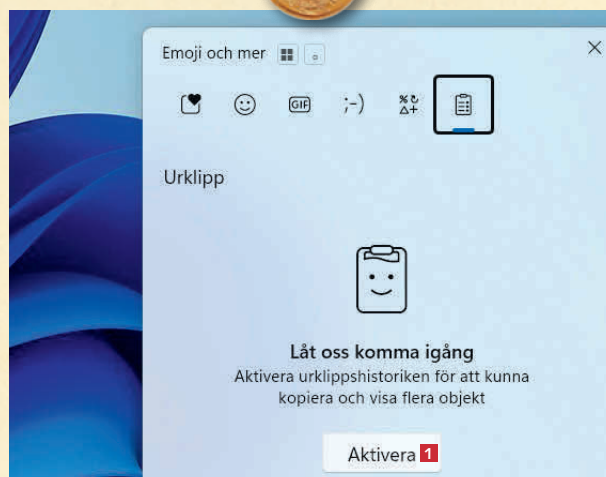
Aktivera ett fönster utan att klicka

Normalt måste du klicka på ett fönster för att aktivera det, men Windows har en dold funktion där du bara behöver hålla muspekaren över fönstret. Det kan vara användbart om du arbetar med många öppna fönster och vill undvika att klicka hela tiden.

Gå till **Kontrollpanelen** och klicka på **Hjälpmedel**. Klicka på **Ändra musens funktioner** och markera **Aktivera ett fönster genom att låta muspekaren vila över det** **1**. Klicka på **Verkställ** **2**.

3

Tryck på **Windows + V** och klicka på **Aktivera** **1** för att öppna nya urklippshanteraren. Använd sedan samma kortkommando för att öppna historiken.

Den praktiska urklippshanteraren

Du känner säkert till **Ctrl + C** och **Ctrl + V**, men visste du att Windows också lagrar en hel lista över vad du har kopierat tidigare, så att du kan gå tillbaka i tiden? Med urklippshistoriken kan du snabbt hitta tidigare kopierad text och bilder, och till och med fästa saker som du använder ofta. Det fungerar i alla program och kan synkroniseras mellan dina Windows-enheter.

5

Arrangera fönster med tangentbordet

Du kan snabbt arrangera fönster sida vid sida utan att använda musen. Det gör det enkelt att använda flera program samtidigt och är särskilt användbart på stora skärmar. Det blir enkelt att jämföra dokument, flytta filer mellan mappar eller bara organisera arbetsytan. Många känner inte till funktionen och använder musen för att dra runt fönster, men det är slöseri med tid.

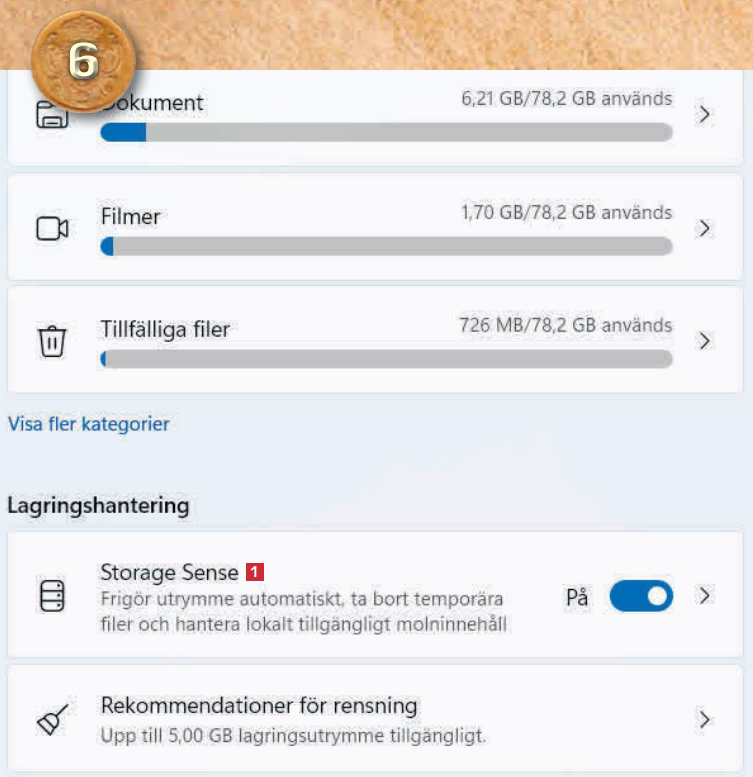

Tryck på **Windows**-tangenten + **vänster-** eller **högerpil** för att placera fönstret på halva skärmen. Du kan göra fönstret mindre med hjälp av upp- och nedpilarna.

Håll koll på utrymmet med Storage Sense

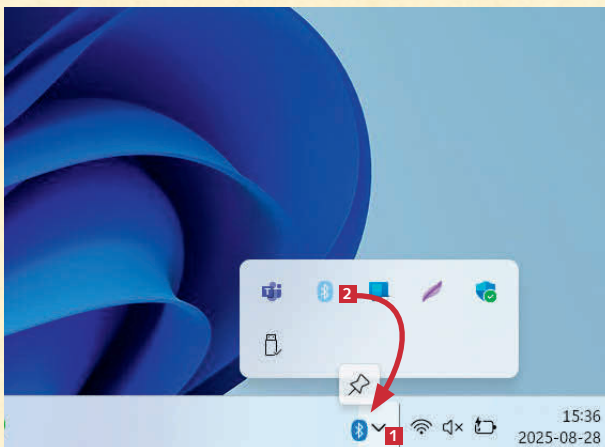
Windows kan automatiskt städa din hårddisk genom att radera tillfälliga filer och gamla versioner av Windows. Det görs med hjälp av funktionen Storage Sense, som många användare tyvärr aldrig upptäcker. Det är synd, eftersom funktionen automatiskt kan spara både utrymme och arbete.

Gå till **Inställningar**, välj **System**, klicka på **Lagring** och aktivera **Storage Sense** 1.

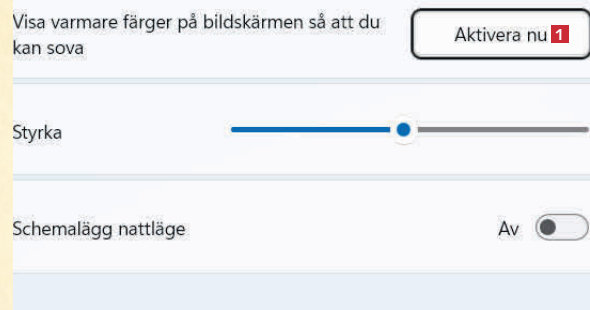
Bättre överblick över ikonerna

Systemfältet i det nedre högra hörnet vid klockan kan snabbt bli fullt av små ikoner och statusmeddelanden. Du kan dock själv bestämma vilka som ska visas och vilka som ska döljas. Det ger dig en bättre överblick och ett mer överskådligt skrivbord. Du kan enkelt dra ikonerna med musen.

Öppna det utökade systemfältet genom att klicka på den lilla pilen 1 och dra ner Bluetooth-ikonen 2 så att den syns hela tiden.

System > Bildskärm > Nattläge

Sök efter **Nattläge** i Start-menyn och klicka på **Aktivera nu** 1. Justera tid och styrka efter behov.

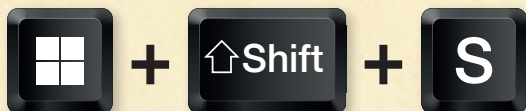
Gör skärmbilden mer behaglig genom att ta bort blått ljus

Blått ljus kan påverka sömnen negativt. Med Nattläge i Windows dämpas det blå ljuset automatiskt på kvällen, vilket gör det behagligare för ögonen. Funktionen kan schemaläggas och justeras i styrka. Funktionen är särskilt användbar om du sitter framför skärmen sent på kvällen eller tidigt på morgonen.

9

Ta anpassade skärmbilder utan extra program

Windows har ett inbyggt verktyg för att ta skärmbilder av exakt det du vill visa, utan att behöva ta en bild av hela skärmen. Du kan välja ett område, ett specifikt fönster eller hela skärmen, och sedan infoga det direkt i till exempel ett mejl eller ett dokument.

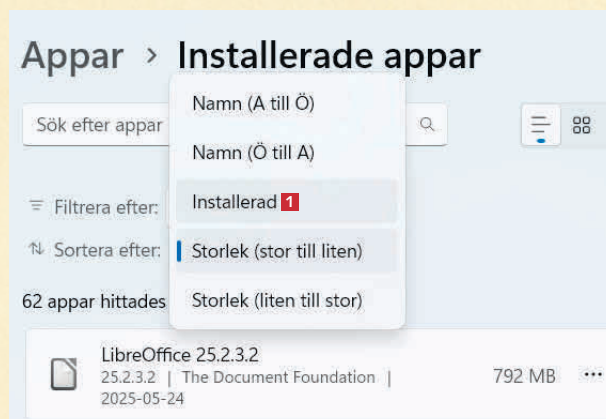

Tryck på **Windows**-tangenten + **Skift** + **S**. En meny öppnas längst upp där du kan välja hur stor del av skärmen du vill ta en skärmbild av.

10

Bättre koll på installerade program

Om du vill veta vad som nyligen har installerats på datorn kan du välja att sortera alla installerade program efter installationsdatum.

Gå till **Inställningar**. Gå till **Appar** och **Installerade appar**. Välj **Installerad** **1** i menyn **Sortera efter**. I Windows 10 heter det **Installationsdatum**.

11

Tryck **Windows** + **P** och välj vad du vill visa på skärmen.

Byt skärmvisning på ett par sekunder

När du ansluter en bildskärm eller projektor till datorn behöver du inte krångla med inställningarna. Med det här kortkommandot kan du växla mellan olika vyer och välja om skärmen ska speglas eller utökas, till exempel.

12

Skala och layout

I **Inställningar** går du till **System**. Välj **Bildskärm** och **Skala** på exempelvis **125% (rekommenderas)** **1**.

Svårt att läsa texten? Här är lösningen

Du kan förstora text, ikoner och objekt utan att ändra skärmapplösningen. Det är användbart om du har svårt att läsa liten text eller använder en skärm med mycket hög upplösning.

13

WINDOWS 11

Håll muspekaren över ljudikonen i aktivitetsfältet och använd mushjulet för att höja eller sänka volymen.

Justera ljudvolymen med mushjulet

När du väl vant dig vid den här funktionen i Windows 11 blir den snabbt outhärlig. Håll muspekaren över högtalarikonen i det nedre högra hörnet av aktivitetsfältet för att justera volymen. Det sparar många klick.

15

Plats för alla öppna program och fönster

Windows låter dig skapa och ha flera virtuella skrivbord öppna samtidigt. Det är ett smidigt sätt att tydligt skilja på jobb, fritid eller projekt, och gör det mycket lättare att fokusera på en sak i taget.

Tryck på **Windows + Tab** och välj **Nytt skrivbord**. Du kan växla mellan de olika skrivborden med kortkommandot **Windows + Tab**.

14

Blockera distraktioner

Om du blir störd av aviseringar medan du arbetar kan en fokussession vara till hjälp. Den döljer meddelanden från appar och systemet så att du kan koncentrera dig. Du kan själv ange tider och undantag.

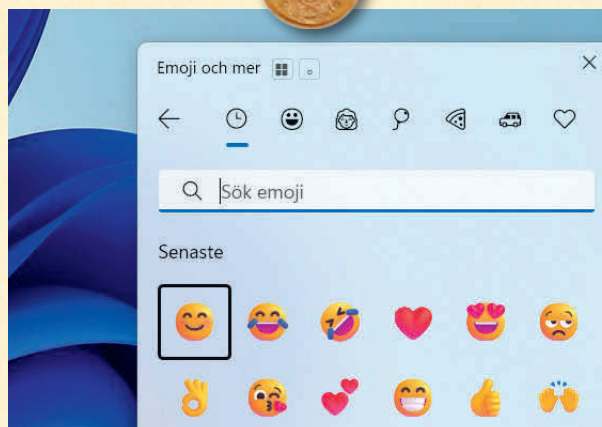
System > Fokus

Fokussessioner hjälper dig att få mer gjort genom att minska distraktioner. När du startar en session gäller de här inställningarna under en viss tid.

Gå till **Inställningar** och **System**. Klicka på **Fokus**. Välj hur länge fokussessionen ska vara **1** och klicka på **Starta fokussessionen 2**.

16

Tryck på **Windows + punkt** för att öppna emoji-fönstret. Klicka på en emoji för att infoga den.

Enkel åtkomst till alla typer av emojis

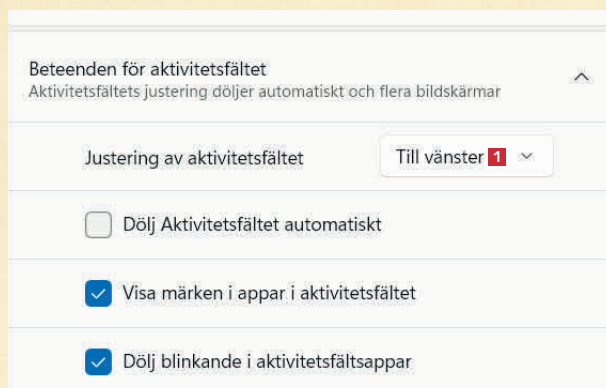
Windows har en inbyggd översikt över emojis, specialtecken och symboler som är lätt att använda, men som få känner till. Den kan användas i textfält i program och när man skriver mejl och meddelanden.

17

WINDOWS 11

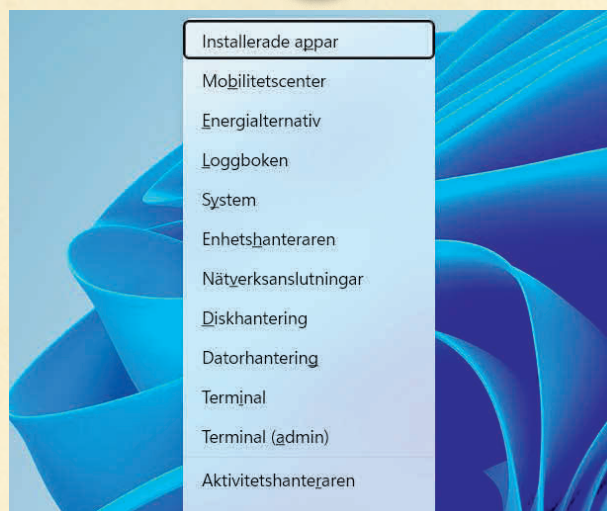
Flytta Start-knappen åt vänster i Windows 11

I Windows 11 är Start-knappen och alla ikonerna i aktivitetsfältet placerade i mitten som standard. Det är ett djärvt val som har skapat delade meningar, men lyckligtvis kan du välja om du vill ha Start-knappen på sin vanliga plats i vänstra hörnet.

Högerklicka på aktivitetsfältet och välj **Inställningar för aktivitetsfältet**. Under **Beteenden för aktivitetsfältet** väljer du **Vänster** 1 vid **Justering av aktivitetsfältet**.

18

Tryck på **Windows + X** och välj en funktion med piltangenterna eller musen.

Snabb åtkomst med den dolda menyn

Windows + X öppnar ett specialmeny med genvägar direkt till viktiga funktioner som Enhets hanteraren, Diskhantering och Kommandotolken. Det är en slags *supermeny* för avancerade användare.

19

Klä Windows i svart

Om du tycker att det ljusa användargränssnittet i Windows kan vara ansträngande för ögonen, särskilt på

kvällen, kan du växla till mörkt läge. Oavsett om du använder Windows 10 eller Windows 11 hittar du det genom

att gå till inställningarna, klicka på **Anpassning** följt av **Färger**, och där välja **Mörkt** vid **Välj läge**.

20

WINDOWS 11

Se vad som slukar batteriets ström

Windows 11 har en funktion som visar vilka appar och processer som använder mest ström, och hur du kan förlänga batteriets livslängd. Det är användbart på bärbara datorer, där batteriets livslängd är avgörande.

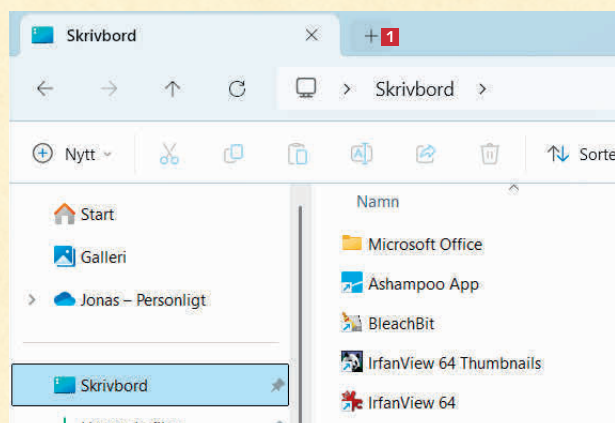
Gå till **Inställningar** och välj **System**. Klicka på **Ström och batteri** följt av **Batteriförbrukning**.

22

WINDOWS 11

Använd flikar i Utforskaren

I Windows 11 kan du använda flikar i Utforskaren, som i en webbläsare. Det gör det mycket enklare att flytta filer, jämföra mappar och organisera ditt arbete.

Öppna Utforskaren och klicka på **+**-ikonen längst upp för att öppna en ny flik.

21

Lås datorn snabbt när du går bort från den

Med ett enda tangenttryck kan du omedelbart låsa din dator och se till att ingen kan se din skärm när du är borta. Det är ett enkelt och effektivt sätt att skydda din information, både hemma och på jobbet.

Tryck på **Windows + L** för att låsa skärmen så att bara du kan komma åt din information genom att logga in.

23

Öppna **Kalkylator med graffunktion** i Windows och klicka på menyn uppe till vänster. Välj **Vetenskaplig** för att få tillgång till mer avancerade funktioner.

Använd de dolda funktionerna i kalkylatorn

Kalkylatorn i Windows kan göra mycket mer än du kanske tror. Med ett enda klick förvandlas den till en fullfjädrad vetenskaplig kalkylator med funktioner för allt från statistik till trigonometriska beräkningar.